

Prøvetaking i CORTAD studien: Blodprøver, døgurnurin og spyttprøve

Dette skrevet inneholder:

- Oversikt over hvilke blodprøver som skal analyseres i vanlig rutine ved lokalsykehus.
- Instruksjon for innsending av prøver til Haukeland universitetssykehus: Prøvetaking, håndtering og transport av biobank blodprøver, døgurnurin og spyttprøve.

Blodprøver

1. Blodprøver som skal analyseres i vanlig rutine ved lokalsykehus.

Prøver tas ved visitt 2, 5 og 6 (ved baseline, 6 mnd. og 12 mnd. etter inklusjon).

Prøveresultater printes ut og legges i pasientens studieperm.

Analyse	Materiale
Hemoglobin	EDTA-blod
EVF	EDTA-blod
Leukocytter	EDTA-blod
Trombocytter	EDTA-blod
HbA1c	EDTA-blod
TSH	Serum
FT4	Serum
B12 vitamin (Kobalamin)	Serum
Ferritin	Serum
Kreatinin	Serum
Natrium	Serum
Kalium	Serum
Magnesium	Serum
Fritt kalsium	Serum
ALAT	Serum
Alkalisk fosfatase (ALP)	Serum
Glukose	Serum
Total kolesterol	Serum
HDL-kolesterol	Serum
LDL-kolesterol	Serum
Triglyserid	Serum
Kortisol	Serum
ACTH	EDTA-plasma
Renin-konsentrasjon	Frosset EDTA-plasma
Aldosteron	Serum / frosset EDTA-plasma
Insulin	Serum (prøven avpipetteres så raskt som mulig etter sentrifugering og settes i kjøleskap til den analyseres lokalt)
25-OH D vitamin	Serum
P1NP	Serum

2. CORTAD biobank blodprøver sendes til Haukeland

- ROAS prøver er inkludert. Se egen [CORTAD biobank-rekvisisjon; studiedokument nr 10](#).
Prøver tas ved følgende tre visitter:
 - **Visitt 2 (baseline):** 10 ml avpipettert serum og 2x6 ml EDTA blod. HUSK å sende med signert ROAS samtykke.
 - **Visitt 5 (6 mnd. etter inklusjon):** 5 ml avpipettert serum og 6 ml EDTA blod.
 - **Visitt 6 (12 mnd. etter inklusjon):**
 - 1) Cortison/Plenadren-fastende blodprøve: 5 ml avpipettert serum og 6ml EDTA blod
 - 2) To timer etter Cortison/Plenadren inntak: 5 ml avpipettert serum og 6ml EDTA blod
- Nødvendig utstyr:
 - **5 ml prøveglas med gel, BD Vacutainer (gul kork): 4 stk på visitt 2, 2 stk på visitt 5 og 6:**

-
- **1x lekkasjesikker transporthylse for smale prøver:**

EDTA fullblod skal ikke sentrifugeres.

Rørene kan sendes og oppbevares uten noen kjøling. Prøven kan sendes som vanlig post på hvilken som helst dag. Avsender trenger ikke bruke noen spesielle forsendesrør til serum. Bruk etiketter som i vanlig rutine.

Når prøvene mottas på Haukeland blir de fordelt i egne biobankrør. Rørene merkes da med ett løpenummer, sammen med prøvedato, pasientens kjønn og fødselsår, og lagres på minus 80 grader frem til analyse.

Porto betales av avsender.

Merking av biobank prøver

- CORTAD prøver: Kryss av på rekvisisjon om det gjelder visitt nr. 2, 5 eller 6

- HUSK å ta to prøver med to timers mellomrom på visitt 6
- Husk å registrere henvisende lege, sykehus, prøvetakings dato og tidspunkt
- Biobank prøver sendes til:
 - ROAS / Endokrin forskningslab.
 - v/ Eystein Husebye
 - Haukeland universitetssykehus
 - 5021 Bergen

Døgnurin til kortisol

- Pasientinformasjon: Prøvetaking døgnurin til kortisol: [Pasientinformasjon: Prøvetaking døgnurin til kortisol \(helse-bergen.no\)](#)
- Informasjon om analysen, lenke: [Analyseoversikten - Kortisol](#)
- Bruk samledunk uten tilsatt syre
- Prøverør uten tilsetning til innsending av prøve
- Prøvesamling av døgnurin
 - Første dags morgenurin kastes. Deretter samles all urin i dunken, til og med morgenurin dagen etter. For å unngå søl kan en tisse i en mindre beholder og helle innholdet over i samledunken.
 - Dunken med urin må stå kjølig under samlingen.
 - Noter dato og klokkeslett for oppstart og slutt på rekvisisjon.
- Døgnurinen blandes godt og volumet måles. **5 mL** sendes til laboratoriet, med oppgitt samlevolum (diurese) og prøvetakingsperiode (fra/til) på rekvisisjonsskjema. Sendes til:
 - ROAS / Endokrin forskningslab.
 - v/ Eystein Husebye
 - Haukeland universitetssykehus
 - 5021 Bergen

Spyttprøve til kortisol

- Pasientinformasjon: Prøvetaking kortisol i spytt: [DOK42610.pdf \(helse-bergen.no\)](#)
- Informasjon om analysen, lenke: [Analyseoversikten - Kortisol](#)
- Pasient forberedelse:
 - Bløding fra tannkjøtt er en vanlig feilkilde. Det må derfor ha gått minst en time fra måltid eller tannpuss til prøvetaking. Unngå sterkt fysisk/psykisk stress før prøvetaking.
 - Unngå bruk av snus 1 time før og under prøvetaking.
 - Opplysning om tidspunkt for prøvetaking skal påføres rekvisisjonen.
- Spyttprøven sendes til:
 - ROAS / Endokrin forskningslab.
 - v/ Eystein Husebye
 - Haukeland universitetssykehus
 - 5021 Bergen